

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Debatten har vist, at det at lægge livets afslutning fast i lovparagraffer er uhyre vanskeligt. Jeg synes også, debatten har vist, at vi er enige om sigtet i loven, at det er vigtigt at prøve at skabe en klarere retstilstand i forbindelse med spørgsmålet om behandling/ikkebehandling af mennesker, som er meget alvorligt syge.

Som det er fremgået, har jeg ikke ovovet at tage skridtet fuldt ud og lægge op til, at livstestamentet skulle være retslyldigt. Jeg har, som det fremgår af bemærkningerne, lagt mig så tæt op ad intentionen om at følge livstestamentet som overhovedet muligt.

Det fremgår af bemærkningerne, at dér, hvor patienten har givet udtryk for sine ønsker i forbindelse med en indlæggelse umiddelbart før en behandling, enten i livstestamenteform eller anden form, skal lægen være både berettiget til og forpligtet til at følge patientens ønsker. Der skal nogle helt sjældne, nogle helt tungtvejende hensyn til, hvis man skal fravige patientens ønsker, f.eks. det, som er nævnt, at man skal kunne redde et fuldbærent foster igennem behandlingen. Ved at gøre livstestamentet retslyldigt ville man i den situation fraskrive sig denne mulighed.

Det fremgår også af bemærkningerne, at hvor patienten forudgående har tilkendegivet sin vilje i form af et livstestamente, skal der lægges afgørende vægt på dette ønske, og der skal nogle meget tungtvejende grunde til for at fravige dette ønske.

I bemærkningerne er der også gjort rede for, hvilke betæneligheder der har været afgørende for, at livstestamentet ikke får retslyldighed, nemlig vanskeligheden ved præcisering af livstestamentet og de komplikationer, som det kan få, når det medfører en ubetinget handlepligt for lægen. Men jeg har lyttet mig frem til, at der er god vilje til, at vi drøfter disse meget vanskelige spørgsmål under udvalgsarbejdet, og jeg vil tilsige al mulig støtte til, at vi kan finde en løsning, som vi føler vi kan leve med, og som ikke gør det endnu vanskeligere, end rimeligt er.

Der er stillet et konkret spørgsmål om definitionen af mindreårige børn, og jeg kan sige, at når der ikke er en bestemt aldersgrænse, er det, fordi det er min overbevisning, at der må foreligge en modenhedsvurdering. En 17-årig person vil i nogle tilfælde være i stand til at

argumentere for, om man ønsker blodtransfusion eller ej; det afhænger af individets modenhedsudvikling. Jeg tror ikke, det er lykkeligt at have faste, klare aldersgrænser inde i loven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 25:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af Danmarks Teknologi- og Udviklingsfond.

Af Nyrup Rasmussen (S) m.fl.
(Fremsat 19/11 91).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):**

Med dette beslutningsforslag foreslår Socialdemokratiet, at regeringen skal opfordres til at fremsætte lov om medfinansiering af udviklingsprojekter. Det er en opfordring, som regeringen gerne tager imod, fordi kendsgerningen er, at regeringen allerede har fremsat et sådant lovforslag, forslag til lov om Dansk Erhvervsudviklingsfond, som blev fremsat den 30. oktober 1991 og allerede er førstebehandlet i Tinget. Men jeg finder det da glædeligt, at man kan konstatere, at regeringen og Socialdemokratiet er enige om, at der er behov for denne fond, hvad jo også viste sig, da fonden faktisk blev vedtaget i forbindelse med finanslovforhandlingerne forleden nat.

[Industriministeren]

I store træk er der også enighed om udformningen af fonden, idet de fleste af de ting, der står i dette forslag til folketingsbeslutning, allerede er indført i regeringens lovforslag. Der er nogle enkelte undtagelser og nogle enkelte punkter, hvor der er uoverensstemmelser. Men mon ikke det er muligt at få sig talt til rette om at blive enige om, hvordan Dansk Erhvervsudviklingsfond skal se ud, igennem de drøftelser, vi skal have med de partier, der står bag finansloven og dermed bag tilvejebringelsen af kapitalen til fonden?

Regeringens lovforslag blev efter førstebehandling den 6. november 1991 henvist til Erhvervsudvalget, og i stedet for at indlede en ny drøftelse her i salen af den konkrete udformning vil jeg opfordre Socialdemokratiet og de øvrige partier bag finansloven og dermed bag fremskaffelse af kapitalen til Dansk Erhvervsudviklingsfond til en konstruktiv drøftelse om opfyldelse af regeringens lovforslag og dermed også en opfyldelse af mange af punkterne i det foreliggende forslag til folketingsbeslutning.

Dermed skal jeg officielt sige, at regeringen selvfølgelig må afvise forslaget til folketingsbeslutning med bemærkning om, at det er indeholdt i regeringens lovforslag, der allerede er under behandling.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg vil gerne kvittere for ministerens referat af det finanslovforlig, der blev indgået forleden nat. Det er rigtigt, at efter fremsættelsen af vort beslutningsforslag er der opnået enighed om finansiering af udviklingsfonden på 2 mia. kr. Kapitalen er nu fremskaffet, hvad den ikke var, da vi behandlede regeringens lovforslag om oprettelse af en erhvervsudviklingsfond. Nu er kapitalgrundlaget på plads, og der er også indgået aftale om formålet, nemlig medfinansiering af udviklingsprojekter og markedsføring. Så de ting er helt på plads.

Men det, som vi skal bruge denne første behandling til i dag, er at få præciseret noget af det indhold, som nødvendigvis er det vigtigste i en ny udviklingsfond. Derfor vil jeg selvfølgelig opfordre til, at vi også i dag benytter førstebehandlingen til at give ministeren og det efterfølgende udvalgsarbejde nogle principper med på vejen med hensyn til, hvad der skal være indeholdt i den nye udviklingsfond.

Derfor er det ikke nok blot at henvise til, at der nu er foreslået et udvalgsarbejde. Det er væsentligt, at Erhvervsudvalget efter denne første behandling har nogle principper at tage udgangspunkt i for det videre arbejde. Det er baggrunden for, at Socialdemokratiet har fremsat et forslag, som jo på væsentlige områder adskiller sig fra industriministerens tidligere fremsatte lovforslag.

Flemming Hansen (KF):

Det er rigtigt, som ministeren sagde, at i og med at finansloven nu lykkeligt er forhandlet på plads mellem seks partier, er selve regeringens lovforslag nr. L 80 en del af finansloven. Og noget af det, der ligger i dette beslutningsforslag, indgår formentlig også som en del af finansloven. Det får vi nærmere at se, når vi kender det helt eksakte indhold.

Jeg synes derfor, man må sige, at det foreliggende beslutningsforslag måske ikke er så tosset endda, og vi kan godt diskutere noget af indholdet. Men jeg synes, det i virkeligheden bør ske som en del af den behandling, vi har af regeringens forslag i Erhvervsudvalget. Kommer der nogle ændringsforslag, som har baggrund i dette beslutningsforslag nr. B 25, må de indgå i behandlingen i Erhvervsudvalget af lovforslag nr. L 80. Mere synes jeg ikke der er at sige om den sag, efter at vi har afklaret hele den finanspolitiske situation.

Pia Larsen (V):

Det var også med en blanding af tilfredshed og undren, at jeg gennemlæste Socialdemokratiets beslutningsforslag, som vi behandler nu. Tilfredsheden bunder i, at jeg har måttet konstatere, at Socialdemokratiet stort set har samme holdning som Venstre til at støtte især de små og mellemstore virksomheders udviklingsprojekter.

Min undren går på, at vi netop for ganske kort tid siden har førstebehandlet regeringens lovforslag til Dansk Erhvervsudviklingsfond, som på langt de fleste punkter ligner beslutningsforslaget fra Socialdemokratiet. Derfor har vi i Venstre svært ved at se, at der skulle være nogen særlig grund til, at Socialdemokratiet fremsætter netop dette forslag lige nu, ikke mindst fordi finansieringen af regeringens forslag nu er på plads i finansloven.

[Pia Larsen]

Alligevel vil jeg gerne kort kommentere et par af beslutningsforslagets elementer, som jeg i øvrigt mener vi bør drøfte nærmere i Erhvervsudvalget. For det første undrer det mig, at forslagsstillerne overhovedet finder anledning til at differentiere enkeltvirksomheders udviklingsprojekter fra dels samarbejdende private virksomheders, dels private og offentlige virksomheders samarbejde, når der skal tages stilling til, hvordan fondens midler skal anvendes. Det kan efter Venstres opfattelse aldrig blive kriteriet. Kriteriet må altid være projektets art og omfang, som er indeholdt i forslaget om Dansk Erhvervsudviklingsfond.

Dernæst undrer det mig, at man sætter spørgsmålstegn ved de private virksomheders evne til at råde over en engageret og kvalificeret ledelse. Forslagsstillerne skriver i bemærkningerne, at det stiller store krav til ledelsens evne til at træffe hurtige og vigtige beslutninger vedrørende valg af teknologi, finansiering, markeder og kunder m.v. Det er jeg helt enig i, men jeg er ikke enig med forslagsstillerne i, at det offentlige skulle være bedre til at stille denne ledelseskapacitet til rådighed end de private virksomheder.

Jeg har absolut tillid til, at de fleste virksomhedsledere er tilstrækkelig kvalificerede til at kunne løse sådanne opgaver, og det, de eventuelt måtte mangle i akademiske kvalifikationer – hvis det er det, forslagsstillerne mener – har de så meget mere af i engagement og i det at brænde for sagen.

I Venstre ønsker vi ikke, at udefra kommende ledelsesrådgivning skal pådømmes virksomhederne. Vi ønsker, at de selv specifikt skal give udtryk for, når de har behov for ekstern rådgivning. Hvis det er tilfældet, er der masser af muligheder for at hyre private konsulentfirmaer, revisorer og lignende. Pådømmet eller tvungen ledelsesrådgivning skal ikke være en betingelse for at opnå støtte til udviklingsprojekter.

Som sagt mener jeg, at vi bør diskutere disse elementer i Erhvervsudvalget i forbindelse med regeringens forslag til Dansk Erhvervsudviklingsfond. Venstre afviser beslutningsforslag nr. B 25 som et selvstændigt forslag.

Rahbæk Møller (SF):

Der sker da fremskridt herinde, det er såmænd ikke så længe siden, jeg mindes at have

hørt både industriministeren og fru Pia Larsen afvise forslag af denne art her, men nu er tonen altså ændret.

Fra vores side kan jeg kun sige, at det i næsten alle detaljer er i overensstemmelse med, hvad vi tidligere har foreslået, og hvad vi støtter. Jeg vil da aldeles ikke beskyldte Socialdemokratiet for afskrift – det har de en uvane med, når det er SF-forslag, der behandles – jeg vil bare konstatere, at der åbenbart er meget stor parallel tænkning.

Sammenholdt med regeringens forslag til en erhvervsudviklingsfond, der jo i sig selv er en meget stor indrømmelse fra regeringens side, som jeg gerne vil kvittere for her, er Socialdemokratiets forslag på en række punkter bedre. Jeg vil især nævne, at udviklingskontrakter mellem virksomheder, offentlige myndigheder og institutioner ikke så tit nævnes. Det synes jeg er centralt. Jeg vil nævne, at der foreslås en bedre administration med en integration i det nuværende erhvervsfremmesystem. Det synes jeg også er en klar fordel. Og så vil jeg da endelig nævne, at der er en mere sober finansiering, idet det står direkte på finansloven, mens regeringen jo som sædvanlig forsøger at bruge kreativ bogføring for at fastholde en illusion om, at man fastholder udgiftsloftet.

Efter denne ros er jeg nødt til at komme lidt malurt i bægeret. Det drejer sig selvfølgelig om det sidste punkt, for vi ved jo alle sammen, at der er sluttet et finanslovforlig, og at det har nogen betydning for dette forslag. Umiddelbart betyder det, at når det drejer sig om finansieringen, er det regeringens kreative bogføringsmodel, der bruges. Jeg forstod på hr. Frank Jensens indlæg, at også på det andet punkt er der sket en ændring. Nu er det nemlig aftalt, at den fond, der kommer, både skal kunne finansiere udvikling og markedsføring.

Det, der så står tilbage at spørge om, er for det første: Hvor meget står åbent i dag, og hvor meget er der allerede aftalt med forligspartierne? Og for det andet: Hvem er omfattet i den drøftelse, der skal foregå? Er det alle Folketingets partier, eller er det kun finanslovspartierne? Disse to spørgsmål vil jeg gerne have svar på.

Endelig er der en mangel, jeg gerne vil påpege. I forbindelse med udviklingskontrakter burde det præciseres, at de ikke kun kan udbydes i forbindelse med offentlige indkøb – det

[Rahbæk Møller]

er en god ting i sig selv – men de bør også kunne udbydes f.eks. i forbindelse med miljøkrav. Der er netop et hul i de miljøteknologiske udviklingsprogrammer, som vi efterhånden har i Miljøministeriets og Industriministeriets regi – og meget fornuftigt i øvrigt – men netop på det punkt, hvor vi mangler en teknologi for at opfylde miljøkravene uden skade for virksomhederne, har vi i dag ikke et instrument til at udvikle nye processer og produkter, og det instrument bør selvfølgelig være en miljøudviklingsfond. Jeg håber, at Socialdemokratiet er enig med mig i denne sag; det kan være en forglemmelse, men det er bare for tit, at Socialdemokratiet glemmer at have det bæredygtige med i deres forslag. Det kan også ses på deres faktisk førte politik; jeg tænker især på trafikpolitikken.

Med disse bemærkninger skal jeg sige, at SF støtter det foreliggende forslag.

Kim Behnke (FP):

Forslaget fra Socialdemokratiet om at oprette endnu en fond følger jo den tendens, der mere og mere gør sig gældende inden for dansk finanspolitik, nemlig at man anvender cigarkasseøkonomi. Man tror, det er en god ting at oprette særskilte cigarkasser med særskilte formål og særskilte bestyrelser, der kan sidde og disponere over den pågældende cigarkasse. Det er efter vores mening aldeles u hensigtsmæssigt og på alle punkter noget, man skal råde til at lade være med.

Hvis man ønsker penge brugt på et særligt formål, må det fremgå af en konkret bevilling på den årlige finanslov; så må man se, om der er flertal for den konkrete bevilling. Og hvis det er bevillinger af denne art, håber vi ikke, der er flertal for det. Men under alle omstændigheder, det med at oprette disse særlige fonde er i den grad et skråplan.

I dette tilfælde vil man starte forsigtigt med at afsætte 250 mio. kr. til driften og 250 mio. kr. til garantistillelser. Men det fremgår tydeligt af bemærkningerne, at det, der er meningen, er, at denne fond skal gå hen og blive en endog meget stor fond, som årene går, fordi de penge, der har været udlånt, eller de penge, der har været stillet garanti for, skal blive i fonden, efterhånden som de kommer retur. Og det vil altså sige, at som årene går, kan denne fond få et meget betydeligt indestående, og det bryder vi

os ikke om. Særligt bryder vi os ikke om det i en situation, hvor statens finanser er så afsporet, som tilfældet er. En statsgæld på 560 mia. kr. næste år er ikke en situation, hvori man ligefrem skal råde til at fylde nogle af pengene i cigarkasser.

Vi bryder os heller ikke om selve den måde, forslaget er skruet sammen på, det, at der skal sidde et udvalg bestående af bare fem personer. Det er tegn på statsstyring, det er statsfascisme af værste karakter, når man tillægger så få personer den magt, at de kan sidde og vende tommeltotten opad eller nedad, alt efter om de ud fra deres subjektive vurdering synes, at noget skal have støtte eller ej. Vi tager kraftigt afstand fra den slags tendenser. Det giver ensretning. Det betyder, at det er vennernes venner, det er dem, der er så heldige, at de går til golf med en af dem, der sidder i dette udvalg, at de er i loge sammen med en af dem, der sidder i dette udvalg, der er sikre på, at deres bevilling nok skal gå glat igennem. Det er akkurat, som vi har set det på en lang række andre områder, når der fra det offentlige side skal uddeles milde gaver til dem, der opfører sig pænt og ordentligt.

Så er der hele spørgsmålet om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at støtte disse områder. Der bliver givet eksempler på, hvordan man i USA og Japan og andre lande har langt højere investeringsrater inden for forskning og udvikling, og det er da rigtigt. Men i de pågældende lande har man så sandelig også en samfundsøkonomi, der er langt, langt bedre end den danske. Der er jo en grund til, at danske virksomheder ikke bruger flere penge på forskning og udvikling: De har ikke pengene. Danske virksomheder skal i dag være meget heldige, hvis de lige akkurat kan slippe for at have underskud. Hvis der endelig er nogle virksomheder, der ligefrem har overskud, så ved vi godt, at der er et rødt flertal her i salen, der er parat til at komme og klippe dem med højere beskatning. I stedet for vil man altså uddele disse milde gaver. Det skal man holde op med. Man skal i stedet for nedsætte den beskatning, virksomhederne har. Man skal indføre 125 pct.-afskrivningsregler på disse områder og lade virksomhederne selv disponere. Man skal lade være med at tro, at staten og fem mere eller mindre tilfældigt udvalgte personer skal tillægges den store magt, det er at bestemme, hvordan disse penge skal anvendes.

[Kim Behnke]

Vi skal derfor med alt, hvad vi overhovedet har af muligheder for det, stritte imod dette forslag, lige så vel som vi også stritter imod regeringens forslag gående ud på at oprette den erhvervsudviklingsfond. Begge fonde håber vi aldrig nogen sinde bliver til noget, og vi skal gøre, hvad vi kan for det.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg synes blot, hr. Kim Behnke burde vide, at især i USA gælder det, at en meget, meget stor del af erhvervslivets forskning betales direkte af statskassen. Desværre sker det i forbindelse med militærkontrakter. Men derfor er kilden jo stadig væk den samme.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Af en eller anden grund er der en tendens til, at når ordførere – også hr. Rahbæk Møller fra SF – skal forsøge at så lidt tvivl om Fremskridtspartiets synspunkter, drager man altid USA frem. Det gør man på sundhedsområdet, og det gør man på så mange andre områder.

Jeg vil gerne slå fast, så det ikke kan misforstås: Fremskridtspartiet er ikke specielt tilhængere af det amerikanske system. Der er mange, mange ting i det amerikanske samfundssystem, vi ikke bryder os om. Det kan da også godt være, at der er nogle ting, vi synes der er bedre end de danske. Men på dette område synes vi ikke at USA er specielt efterlignelsesværdigt – slet ikke.

Og jeg er fuldstændig enig med hr. Rahbæk Møller. Det er uforskammet med disse gigantiske beløb, der i USA bruges på militærkontrakter osv. Derfor gav jeg også et bud på, hvordan en fornuftig dansk forsknings- og udviklingspolitik bør sammensættes. Den bør bygge på 125 pct.-afskrivningsreglen, og den bør bygge på, at initiativet er ude i virksomhederne, og at initiativet findes i form af, at man får nogle gode ideer, og ikke, at man har nogle dygtige advokater til at udfylde formularer, som man kan sende ind til disse fem mennesker, der skal sidde og uddele pengene på nåde, alt efter om virksomhederne er en af dem med gode eller en af dem med dårlige karakterer. Det er det, vi ikke bryder os om. Vi skal have initiativet ud i virksomhederne, og det får

man med 125 pct.-afskrivningsreglen. Så derfor har vi i en lang række sammenhænge foreslået, at den udvides til at gælde alt inden for forskning og udvikling og ikke kun med de begrænsninger, der i øjeblikket er på den.

Det er, hvad vi mener der skal til, og så interesserer det os egentlig ikke så meget, hvad der sker i USA og Japan. Jeg nævnte blot, at når man har en højere grad af forskningsaktivitet i de pågældende lande, skyldes det også, at virksomhederne i de pågældende lande har et større overskud, altså et større potentiale at bruge af. Problemet i Danmark er, at vores virksomheder simpelt hen ikke har noget overskud, og dermed har de heller ikke pengene til rådighed til at sætte forskning i gang.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg beklager, at jeg reagerer lidt sent på hr. Kim Behnkes ordførertale. Men jeg synes altså næsten ikke, at vi kan holde ud at have det stående, at hr. Kim Behnke siger, at det, virksomhederne har brug for, det er en lavere selskabsskat, en lavere skat.

Man kan da ikke sige andet end, at når man går ned fra 50 pct. til 40 pct., til 38 pct., til 34 pct., så er det da i allerhøjeste grad det, der er lykkedes for regeringen, og det synes jeg da ikke kan stå uimodsagt, for det sagde hr. Kim Behnke jo, at det, det drejede sig om, var en lavere skat. Mon ikke vi er ved at have rekord som det laveste i EF nu? Det synes jeg i virkeligheden er ganske godt klaret på 2-3 år.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg vil bare lige præcisere, at jeg ikke har beskyldt hr. Kim Behnke for at være ubetinget tilhænger af det amerikanske system, men hr. Kim Behnke hævdede og gentog, at når man i USA og Japan forsker mere i erhvervslivet, skyldes det, at de har lavere skatter. Dels er det en tvivlsom påstand, som hr. Flemming Hansen lige påpegede, men dernæst betales for USA's vedkommende en meget stor del af forskningen direkte fra statsbudgettet. For Japans vedkommende betales der mindre, men til gengæld har den japanske stat en meget stor koordinerende rolle i form af meget store udviklingsprogrammer. Så der er meget stor statslig indflydelse i begge lande.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg bliver nødt til at sige både til hr. Flemming Hansen og hr. Rahbæk Møller, at selvfølgelig er Fremskridtspartiet tilhænger af lavere skatter. Det var Fremskridtspartiet, der sammen med regeringen fik selskabsskatten sat ned fra 50 pct. i første omgang til 40 pct. og siden fra 40 pct. til 38 pct., og vi stemmer selvfølgelig også for, når selskabsskatten nu sættes ned til 34 pct. Det manglede da bare.

Men det var slet ikke det, der var mit budskab. Budskabet lå i at få forbedret afskrivningsreglerne. Jeg gentog det så mange gange, at vi skal have indført denne 125 pct.-afskrivningsregel, og den skal gælde for al forskning og udvikling.

Så gjorde jeg den bemærkning, at når man fra Socialdemokratiets side i teksten påpeger, at f.eks. USA og Japan har en højere grad af forskning og udvikling, er det efter min opfattelse en af årsagerne til, at virksomhederne i de pågældende lande også har et større overskud, så de har nogle flere penge at bruge til forskning og udvikling. Jeg har slet ikke snakket om skattniveauet i Japan og USA. De har et større overskud, og problemet i Danmark er, at de færreste danske virksomheder har overskud. Alt for mange har underskud, og alt for mange kører med den ene fod på et stykke våd håndsebe og den anden på en konkurs. Det er klart, at når man ude i en virksomhed skal sidde og rebe sejlene osv., er forskning og udvikling ikke det første, man bruger sine penge på. Men det kan man stimulere ved at indføre denne 125 pct.-afskrivningsregel, og det har ikke noget som helst at gøre med, hvor høj eller hvor lav – forhåbentlig lav – selskabsskatteprocenten i øvrigt er.

Sonja Albrink (CD):

Som tidligere ordførere allerede har sagt, er der indgået et finanslovforlig forleden nat, og vi behandler i øjeblikket et lovforslag fra regeringen i Erhvervsudvalget, som også omhandler nogle af emnerne i beslutningsforslag nr. B 25. Derfor foreslår vi, at vi ser på forslaget fra Socialdemokratiet som et supplement, og vi er villige til at se på eventuelle ændringsforslag til ministerens lovforslag.

Vi kan derfor ikke støtte det foreliggende forslag.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg tror, jeg vil tilslutte mig de bemærkninger, som CD kom med. Og jeg kan tilføje, at så har man jo heller ikke sagt for meget.

Lysholm Christensen (KRF):

Jeg vil gerne udtrykke lidt enighed med Socialdemokratiet i det formål, der er skitseret i beslutningsforslaget her, altså formålet med hensyn til styrkelse af konkurrenceevnen i dansk erhvervsliv gennem bl.a. risikofyldte udviklingsprojekter.

Det er et rigtig og godt sigte, der er med dette beslutningsforslag, men som det tidligere er sagt, har vi allerede regeringens parallelforslag liggende i Erhvervsudvalget, lovforslag nr. L 80, og finansieringen af dette kom på plads forleden i finanslovforliget. Derfor vil vi gerne se konstruktivt på, om der er nogle elementer fra Socialdemokratiets beslutningsforslag, som kan indarbejdes i regeringens lovforslag. Lad os prøve at overveje det under arbejdet i Erhvervsudvalget.

Frank Jensen (S):

Jeg vil meget gerne takke for den meget brede tilslutning til Socialdemokratiets beslutningsforslag om at oprette en teknologi- og udviklingsfond. Jeg forstod det sådan, at der i hvert fald fra konservativ side, fra hr. Flemming Hansens side, var en uforbeholden støtte til de intentioner, som ligger i Socialdemokratiets forslag.

Industriministeren var forbavset over, at Socialdemokratiet opretholder sit forslag, når der er indgået et finanslovforlig. Det kan jeg ikke forstå at industriministeren er så forbavset over, for på væsentlige områder adskiller Socialdemokratiets beslutningsforslag sig fra det lovforslag, industriministeren havde til behandling her i salen den 6. november. Det afgørende for os er, som vi tidligere har fremført også over for industriministeren, at denne fond – hvor det ikke er overskriften, navnet på fonden – barnets navn, der skal være det afgørende – bliver en integreret del af det eksisterende enstrengede erhvervspolitiske system, at vi ikke får nye knopskydninger.

Det andet, der er helt afgørende for os, er, at den nye fond bliver knyttet an til Erhvervsudviklingsrådet. Jeg går ud fra, vi kan få det forlig, der blev indgået forleden nat, udmøntet i

[Frank Jensen]

noget, der kan være bred enighed om i folketingsalen. Vi er i hvert fald meget interesseret i, at vi senere kan få en dialog med industriministeren om finanslovforliget, som kan føre til en vedtagelse af en lov her i salen, sådan at vi kan få udmøntet de 2 mia. kr., der er indgået aftale om i finansloven. Men vi ønsker altså ikke, at det skal være nye knopskydninger, men at det skal være en del af det enstrengede system, og vi ønsker, at Erhvervsudviklingsrådet skal være knyttet an til det derved, at Erhvervsudviklingsrådet får indflydelse på udpegningen af de bestyrelsesmedlemmer, som skal sidde i den nye fondsbestyrelse.

Fru Pia Larsen hæftede sig ved vores forslag om oprettelse af et managementpanel. Jeg forstod simpelt hen ikke fru Pia Larsens forbehold over for at få et managementpanel. Der er ikke noget ønske fra vores side om, at nogen skal påduttet professionel rådgivning fra et managementpanel, tværtimod, men fru Pia Larsen, som har beskæftiget sig med erhvervs politik tidligere, ved også, at i de små og mellemstore virksomheder er management et væsentligt problem for at kunne implementere anvendelsen af den nye teknologi og sætte større udviklingsarbejder i gang. Det kræver ud over kapitalgrundlaget også professionel managementviden, og derfor er det for os at se væsentligt, at vi får knyttet et management an til den nye fond, således at fondsbestyrelsen kan sikre sig, at man får den nødvendige udvikling ud af både virksomhedens egne investeringer og af de penge, som fonden skyder ind.

Jeg er meget enig med hr. Rahbæk Møller i, at der bestemt er kommet nye vinde i den erhvervspolitiske diskussion her på det seneste, for det er ikke mere end to år siden, at de samme partier, som roser dette initiativ, var med til hårdt og brutalt at afvikle den gamle udviklingsfond, som af både industriens egne folk, Forskningspolitisk Råd og alle andre kvalificerede er vurderet som et af de væsentligste instrumenter, vi tidligere har haft til at stimulere den private sektors forsknings- og udviklingsintensitet. Men det er da dejligt, når folk bliver klogere, og det er da også dejligt, at industriministeren er blevet klogere i denne sag.

Det fjerde element er helt afgørende for os, og da fru Lone Dybkjær ikke var glad for at sige så meget i dag, kan jeg henvise til det, som

fru Lone Dybkjær sagde under debatten den 6. november 1991 her i salen om industriministerens forslag om udviklingsfond, hvor fru Lone Dybkjær var meget optaget af spørgsmålet om sekretariatsbetjeningen. Det var vi også ved samme lejlighed, og derfor var vi i vores beslutningsforslag, som var udarbejdet før industriministerens lovforslag, meget optaget af at få sekretariatet placeret i forhold til Industri- og Handelsstyrelsen, så selv om fru Lone Dybkjær ikke ville sige så meget i dag, var jeg i hvert fald glad for de bemærkninger, som fru Lone Dybkjær gjorde den 6. november om det spørgsmål.

Jeg håber også, at vi ved den videre udvalgsbehandling vil være i stand til at få krydset regeringens lovforslag og Socialdemokratiets beslutningsforslag på det felt. Jeg er nemlig meget enig i de betragtninger, som fru Lone Dybkjær havde om nødvendigheden af at være i et noget større miljømæssigt sekretariat, og den synergieffekt, der kan opstå ved at være i Industri- og Handelsstyrelsen er vi meget optaget af. Selvfølgelig er der behov for en vis selvstændighed i sekretariatet, for der kommer også viden ind til sekretariatet fra enkeltvirksomheder, så det er nødvendigt, at der er en meget stor grad af anonymitet, så tingene ikke bliver spredt vidt og bredt omkring.

Det femte i vores beslutningsforslag er, at vi får flere redskaber at operere med i den nye fond, bl.a. de udviklingskontrakter, som hr. Rahbæk Møller var optaget af, og som var en meget væsentlig del af den gamle udviklingsfond og nok det mest positive element, vi havde til at få større innovationsprocesser i gang i den private sektor; derfor er det også en væsentlig del af det socialdemokratiske forslag.

Øvrige dele er, at man i vores forslag direkte opererer med tilskud til feasibility studies, altså til undersøgelser, der kan føre frem til en egentlig ansøgning om at få etableret et større udviklingsprogram. Der er også lån, garantier, og der er indarbejdet forslag til tilbagebetalingsdelen.

Vores ambition har været at nå op på, at fonden kunne medfinansiere udviklingsprojekter for op til 1 mia. kr. om året, og det mål ser vi også gerne bliver resultatet af de forhandlinger, vi nu skal i gang med om udmøntningen af aftalen om oprettelse af en fond på 2 mia. kr.

[Frank Jensen]

Til hr. Rahbæk Møller, som med rette spurgte, hvad der nu var aftalt, og hvad der var tilbage at aftale, vil jeg sige, at der er aftalt et kapitalgrundlag på 2 mia. kr. til oprettelse af fonden, og at de skal gå til udviklingsaktiviteter og markedsføring. Derudover er der intet aftalt, så der er også plads for SF, som har været utrolig interesseret i denne sag tidligere både i Erhvervsudvalget og i Folketingets Forskningsudvalg, til at komme med positive bidrag til det udvalgsarbejde, der forestår.

Vi er interesseret i at få regeringens lovforslag koblet sammen med dette beslutningsforslag, og det kunne jeg forstå at Kristeligt Folkepartis ordfører var enig i.

Hr. Kim Behnke svingede sig højt op og kaldte det statsfascisme, meget store ord, som må stå for Fremskridtspartiets ordførers egen regning. Jeg vil bare sige til hr. Kim Behnke, at de lande, som tidligere har fulgt Fremskridtspartiets råd om en udelukkende skattefinansieret stimulans af forsknings- og udviklingsaktiviteter ved at give 125 pct.s fradrag på forskning og udvikling, har gjort meget negative erfaringer med det, og jeg kan sige, at både Sverige og Finland har udnyttet den mulighed. Det, man fik, var en ordentlig oppustning af virksomhedernes statistiske forsknings- og udviklingsaktiviteter, men når man så på, hvad det var for nogle dele, man overførte til 125 pct.s fradrag, var den forsknings- og udviklingsaktivitet, der var forbundet med det, begrænset.

Det er klart, at hvis man gennemfører hr. Kim Behnkes forslag, vil man se, hvordan kreativiteten vil udfolde sig, og så vil virksomhederne snart kunne overføre alle omkostninger til 125 pct.s fradrag, og hvor er vi så henne? Så har hr. Kim Behnke på ingen måde styr over provenuomkostningerne ved initiativet, men jeg kan forstå, at hr. Kim Behnke principielt gerne vil støtte, at Danmark rejser sig og får øget sin forsknings- og udviklingsintensitet, for det er helt klart det, der giver vækstpotentialerne i beskæftigelse og i indkomst for virksomhederne i fremtiden.

I øvrigt vil jeg gerne slutte med at sige tak for den meget positive modtagelse, og jeg ser frem til, at vi nu meget hurtigt i Erhvervsudvalget kan få koblet det, der var grundlaget i regeringens forslag, nemlig oprettelsen af en fondsdannelse, sammen med en kapital på 2 mia. kr.

Pengene er fundet, og nu skal vi have styringsredskaberne på plads, og det skal vel ikke forhindre, at SF i udvalgsarbejdet kan bidrage positivt til at få det egentlige indhold ind. Der er vel ingen af os, der har indgået finanslovsforlig, der er interesseret i at holde partier ude fra at komme med positive bidrag til lovbehandlingen. Der skal et lovforslag igennem salen, det er ikke noget, der skal foregå i Industriministeriet eller Finansministeriet, men her i salen, og derfor skal Erhvervsudvalget have det her på plads meget hurtigt.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg takker hr. Frank Jensen for en meget positiv besvarelse af mine spørgsmål. Jeg forstår, at det eneste, der er aftalt, er selve fondens finansiering og dens formål, nemlig udvikling og markedsføring, mens resten står åbent. Jeg forstår også, at det er Socialdemokratiets opfattelse, at alle Folketingets partier kan deltage i den videre udmøntning.

Det, der så står tilbage for mig at spørge om, er: Dækkes denne opfattelse også af den anden side af forligspartierne? Vil industriministeren bekræfte, at hun er enig med hr. Frank Jensen i denne fortolkning?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Lad det stå krystalklart både for hr. Frank Jensen og for etnologer, der om 10.000 år skal læse, hvad vi har sagt her i dag – for der er nok ikke ret mange andre, der gør det – at når jeg brugte benævnelsen statsfascisme, var det ikke – og jeg understreger: ikke – om, hvorvidt vi skal have forskning og udvikling, men om, at man nedsætter denne lille klike på bare 5 personer, og disse 5 personer vender så tommeltotten opad eller nedad. Man tillægger disse få personer magt til, at de med deres subjektive vurdering af de enkelte projekter kan spille Vorherre over for de virksomheder, der ansøger, og det bryder vi os ikke om, for det giver en ensretning og en styring, som ikke hører hjemme i et samfund som det danske.

Hr. Frank Jensen var meget præcis i sin betretning om, at det nu bliver regeringens forslag med de 2 mia. kr., og så implementerer man lidt af hr. Frank Jensens og hr. Nyrup Rasmus-

[Kim Behnke]

sens ideer fra dette forslag, og så er den hjemme. Hr. Frank Jensen sagde også, at man nu har fundet de 2 mia. kr. Kunne hr. Frank Jensen ikke over for Folketinget åbenbare, hvor de 2 mia. kr. er fundet henne? For under behandlingen af regeringens og industriministerens forslag var problemet netop, at regeringen havde disponeret i retning af, at det var Fremskridtspartiet, der skulle finde de 2 mia. kr., men at den i øvrigt sammen med Socialdemokratiet ville sammensætte fonden og bestemme, hvad den skulle lave. Resultatet af den behandling blev, at vi krystalklart fik slået fast, at den fond blev ikke til noget, for vi var ikke interesseret i at skrabe pengene sammen. Vil hr. Frank Jensen fortælle, hvor de 2 mia. kr. skal komme fra?

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Jeg blev spurgt, om det var rigtigt, at de to forslag skulle arbejdes sammen. Jeg kan sige til hr. Rahbæk Møller, at det, jeg har talt om, er, at der er en del af dette forslag, der i forvejen er indeholdt i regeringens forslag, og skulle der under udvalgsbehandlingen af regeringens forslag vise sig at være visse andre elementer, der skal indarbejdes i det, går vi selvfølgelig positivt ind i den drøftelse. Men da jeg gjorde klart, at vi afviste det foreliggende beslutningsforslag, skal man ikke forvente, at beslutningsforslaget som helhed inddrages i lovforslaget.

Til de øvrige, der har spurgt om, hvem der inddrages i forhandlingerne om lovforslag nr. L 80, skal jeg sige, at jeg føler, at det er naturligt, at de partier, der har deltaget i finansieringen af regeringens lovforslag, også deltager i udfyldelsen af regeringens lovforslag.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Til sidst vil jeg gerne kvittere for industriministerens imødekommenhed over for at kunne samarbejde om at udmønte loven, og der blev også vist åbenhed over for at tage dele af det socialdemokratiske beslutningsforslag med ind i det endelige lovforslag. Det var en imødekommenhed, som havde været på sin plads i industriministerens første indlæg.

Jeg skal sige til hr. Kim Behnke, som spurgte om, hvor finansieringen kom fra, at der ikke er stukket noget under stolen i denne sag. Det fremgår direkte af aftalen, hvor pengene kom

mer fra, nemlig fra Bygge- og Boligfonden og fra Hypotekbankens reserve. Sådan er det, så det er åbenlyst for alle, hvor pengene kommer fra.

Det er ikke sådan, som det var i sin tid, da hr. Kim Behnke bidrog til, at vi kunne få Grundforskningsfonden på plads. Vi takker for de penge og håber nu også, de kan gøre gavn ved at øge dansk grundforskningsaktivitet.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal bare konstatere, at der indlysende er en uenighed mellem de to forligsparter om, hvem der kan være med til at udmønte beslutningen i detaljer. Jeg skal ikke bore mere i det, blot konstatere, at den uenighed altså eksisterer. Jeg håber selvfølgelig, at det bliver Socialdemokratiet, der vinder tovtrækkeriet, og at det flertal, der formodentlig er i Folketinget for at stramme regeringens forslag op, faktisk også udmøntes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Justitsministeren (Engell) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af retsafgiftsloven. (Forhøjelse af tinglysningsafgiften).

(Lovforslag nr. L 140).

[Anden næstformand]

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om depositum ved ungdomsuddannelser og videregående uddannelser og gebyr ved prøveforberedende enkeltfagsundervisning til højere forberedelseseksamen. (Bortfald af depositumordningen).

(Lovforslag nr. L 141).

Forslag til lov om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte. (Ændring af egenindkomstbegrebet og opgørelsen af indkomstgrundlaget samt ændringer som følge af ressortomlægning fra Undervisnings- og Forskningsministeriet til Finansministeriet).

(Lovforslag nr. L 147).

Landbrugsministeren (Tørnæs) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om støtte til miljøforbedrende investeringer i mindre landbrug m.v.

(Lovforslag nr. L 142).

Arbejdsministeren (Kirkegaard) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige. (Introduktionsperiode, maksimal aflønning i offentlige arbejdstilbud m.v.).

(Lovforslag nr. L 143).

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod handel med Den Sydafrikanske Republik.

(Lovforslag nr. L 145).

Boligministeren (Svend Erik Hovmand) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte. (Stramning af arealnorm).

(Lovforslag nr. L 146).

Trafikministeren (Ikast) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om udbygning af Københavns Lufthavn, Kastrup.

(Lovforslag nr. L 148).

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt) har meddelt mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om aktieselskaber og lov om anpartsselskaber. (Kapitalkrav).

(Lovforslag nr. L 150).

Skriftlig fremsættelse af forslag:**Justitsministeren (Engell):**

Hermed tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af retsafgiftsloven. (Forhøjelse af tinglysningsafgiften).

(Lovforslag nr. L 140).

Lovforslaget har til formål at forhøje tinglysningsafgiften fra 500 kr. til 700 kr. Forslaget er led i aftalerne omkring forslaget til finansloven for 1992.

Ved at forhøje tinglysningsafgiften med 200 kr. tilvejebringes dels grundlaget for en delvis finansiering af edb i tinglysningsingen, dels en generel budgetforbedring.

Jeg fremsatte den 27. november 1991 et forslag til ændring af tinglysningsloven, som – hvis det vedtages – bl.a. indebærer indførelse af edb i tinglysningsingen over en 8-årig periode. De samlede etableringsudgifter ved denne tinglysningsreform er ca. 375 mio. kr. Udgifterne foreslås finansieret ved en kombination af besparelser og indtægter og ved en forhøjelse af tinglysningsafgiften med 30 kr.

Nærværende lovforslag indebærer som nævnt en forhøjelse af tinglysningsafgiften med 200 kr. Heraf udgør de 30 kr. finansieringen af edb i tinglysningsingen, mens de resterende 170 kr. tilvejebringer den førnævnte generelle budgetforbedring. Det samlede merprovenu anslås til ca. 272 mio. kr. i 1992 og til ca. 242 mio. kr. i de følgende år.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale forslaget til det høje Tings velvillige behandling.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Hermed tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte: